

Λευκωσία, 1.11.48

Άγαπητέ Ζιαρτίδη,

Παρακάτω αντιγράφω μία επιστολή του Φάντη, που όπως θά δής σ'ος γράφει για' ότι ζήτημα ενδιαφέρει σήμερα. Συμπληρωματικά όμως σ'ος γράφω κι' εγώ δυό λόγια. Πρώτα για' τό Συλλαλητήριο. Ήμους ένας από τούς λίγους που τό είδε απ' όλες του τίς πλευρές γιατί -δέν χρειάζεται να σου τό πώ - μου άπάθεσαν τήν φωτογράφισή του. Κι' αρχίζω από τ' αυτοκίνητα. Ήταν κάτι τό άφάνταστο. Ήταν σου ένα Κομβού μήκος 3 - 4 μιλίων, που ν' άποτελείται από κάθε λογίς αυτοκίνητα, μεγάλα μικρά, ακόμα και τρέκτορες και κάρρα, στολισμένα μέ σημαίες, λάβαρα και συνθήματα να προχωρά άργά και επιβλητικά προς τήν Λευκωσία. Τέτοια άουβους είχαμε κυρίως 4 από 1 για' κάθε έπαρχία. Μέ τούς μετριώτερους ύπολογισμούς είχαμε κάπου 1500 αυτοκίνητα, κι' ένα τραίνο γεμάτο από 1500 και πάνω πρόσωπα. Τριπλάσιος αριθμός απ' αυτούς μάτια κανον έφόδους για' να κατορθώσουν να μπουν στο τραίνο. Ήταν σου ότι τό τραίνο "κόλωσε" πέντε φορές ίσαμε να φτάση στη Λευκωσία. Άλλα χαρακτηριστικά τής προέλευσης στο συλλαλητήριο, ήταν μεγάλες ομάδες από ποδηλατιστές και πεζούς που φτάσαν στην Λευκωσία από χωριά που απέχανε 10 και 20 μίλια μακριά.

Έρχομαστε τώρα στο Συλλαλητήριο, Ήμους ένας από τούς "προνομιούχους" που κατορθώσα, ν' ανέβω στην ταράτσα του αντικρινού στην πλατεία κτηρίου. Ή ρέ και ν' άβλεπες τότε. Πάρε από τήν άρχή τής πλατείας στο σπίτι του Μοδινού, μέχρι τά ταξί στην πλατεία μεταξύ, κι' από τήν είσοδο του ανοίγματος μέχρι τίς πολυκατοικίες του Ούζουνιάν, καθώς και όλους τούς χώρους γεμάτων, κυριολεκτικά "τρισπίλι". Σκέφτου ότι για' να περάσω μια άπόσταση 25 μέτρων για' να πλησιάσω τήν εξέδρα έκαμα μέ κουντιές, κλωτσιές και βρεισιές πάνω από μισή ώρα. Ήπίσης στο χώρο κάτω από τό τσιό βρισκόντουσαν κάπου 10000 άτομα. Τώρα έρχομαστε στην έμφάνησί του. Δέν μπορω να σου περιγράψω τί σημαίες, λάβαρα και συνθήματα μπορούσε να δη κανείς. Χιλιάδες, δεκάδες χιλιάδες, είναι δύσκολο να πώ. Όσο για' ένθουσιασμό, άστα. Ζητωκραυγές τραγούδια, συνθήματα, δοχοῦσαν διαρκώς τήν άτμόσφαιρα από 60 - 70 χιλιάδες στήθια. Όσο για' τίς όμιλίες, τό ήμαρτον είναι ότι ήταν πολύ μακριές, και περιστρέφονταν πάνω σε πρόσωπα είπωμένα. Αυτό τό θεωρώ σαν τό μόνο ουσιαστικό μειονέκτημά μας.

Ή όργάνωση του συλλαλητηρίου ήταν από τίς καλύτερες που παρουσιάσαμε ίσαμε σήμερα. Σκέφου ότι στην τοποθέτηση όλων αυτών των αυτοκινήτων δέν σημειώθηκε ούτε ένα έπεισόδιο, άλλα όλα πήγαν άρμονικά στον καθωρισμένο τους τόπο. Οί έπιτροπές μας τάξεως δούλεψαν άψογα. Βρήκαμε και τρόπο να κάμουμε τον έρανο μας χωρίς να μας πιάνει ο νόμος που όπως σου έγραφα στην προηγούμενη μου επιστολή έφαρμόστηκε, χειρότερη κι' απ' ότι φαινόταν στο νομοσχέδιο. (πιστεύω να πήρες τήν "Καζέττα" που σου τήν έστειλα.). Δοιπόν τήν διέξοδο από τον Νόμο ποιός νομίζεις ότι μας τήν έδωσε; Όσο και να σκευτής δέν πιστεύω ότι θά τό φανταστής. Ο Στρατηγός Μάρκος. Τυπώσαμε κάπου 20,000 φωτογραφίες του, και τίς πουλούσαμε αντί για' ένσημα. Προς τό παρόν δέν τέλειωσε τό τσινακκάρισμα για' να σου γράψω και τί ποσό είσπράξαμε. Σημείωσε ότι ή Κιοῦλα έσπασε τό Ρεκόρ στις είσπράξεις. Δέν πιστεύω να είν' ανάγκη να σου γράψω και για' τούς Κέκκους. Γινήκανε Κινέζοι από τήν κιτρινάδα. Δέν ξέρω τί θά γράψω στις έφημερίδες τους αύριο, αλλά αν ήμους στην θέση τους θ' άπαιζα τον πελλό και δέ θ' άγραφα τίποτε για' να μή γίνω ρεζίλι.

Αυτά για' τό συλλαλητήριο, που σου τ' άγραφα ειδικά, για' ξέρω πως θ' άθελες μια "Ήρστ-Χάπτ" περιγραφή. Εέβαια, για' να περιγράψω όλες τίς λεπτομέρειες, θέ θά μ' άρχούσαν ~~ήνα~~ ούτε δεκα σελίδες σαν κι' αυτή, τό υπόλοιπα, σου τά γράφει ο Φάντης, κι' έτσι δέν τό θεωρώ σκόπιμο να προχωρήσω παρακάτω.

Αγαπητοί Σύντροφοι,

Πήραμε τό γράμμα σας ήμ. 21.10.48, στο όποιο μς πληροφορεΐτε για τήν έπαφή σας με τον υπεύθυνο τής Π.Σ.Ο. στο Τμήμα Διεθνών σχέσεων και είδαμε πως αναταλλάξετε όπόψεις πάνω σε διάφορα ζητήματα.

Αλήθεια, φένεται πως ή διάσπαση τής Π.Σ.Ο. είναι αναπόφευκτη κάτω από τις σημερινές διεθνείς πολιτικές καταστάσεις. Δέν έχουμε καμιά άμφιβολία πως έσεις, όταν σας δοθεί εύκαιρία στο Συνέδριο, θα πάτε, σαν αντιπρόσωποι του Κινήματός μας, με τήν προοδευτική μερίδα τής Π.Σ.Ο., στιγματίζοντας τον προδοτικό ρόλο τής ήγεσίας διαφόρων Εθνικών Συντεχνιακών Όργανισμών, και τό ότι έχουν δεσθή πίσω από τό Ίμπεριαλιστικό άρμα που σύρουν σήμερα οί Μάρσαλ και Μπέβαν με τους άθλιους ύποτελείς συνεργάτες τους. Πάνω στο σημείο που ζητάτε τήν γνώμη μας, (αν θα έπρεπε να μείνετε στο έξωτερικό περιμένοντας τό συνέδριο τής Π.Σ.Ο.), ΟΛΟΙ συμφωνούν στα έξής: α) Μόλις τελειώσετε τις δουλειές σας να πάτε στο Λονδίνο, όπου ο Φιφής να μείνει μερικές ήμέρες για να καταστρώσετε μαζί ενα σχέδιο δουλειάς ~~κακή κακή κακή~~ και να δήτε τήν Κυπριακή έπιτροπή και να στραφεί άμέσως πίσω. (β) Έσύ να μείνης στο Λονδίνο για καμιά δεκαριά μέρες για έκτέλεση του πλάνου (έπαφή με βουλευτές, κλπ), κι αν μετά τήν συμπλήρωση τής δουλειάς από σενα, μεσπλαβεί πάνω από ένας μήνας ως τήν ήμέρα του συνεδρίου τής Π.Σ.Ο., τότε να έπιστρέψεις κι έσύ. Αν όμως μεσολοβεί ένας μήνας, 35 μέρες, τότε να μείνεις και να ρθής άμέσως μετά τό συνέδριο. Νομίζω πως έξηγούμαστε.

Έδω στην Κύπρο έχουμε αρκετά νέα. Πρώτο τό συλλαλητήριο τής 31.10.48. Η έπιτυχία του συλλαλητηρίου αυτού από άποψης προσέλευσης κόσμου ήταν άνευ προηγουμένου. Υπολογίζεται χωρίς καμιάν υπερβολή ότι είχαμε περί τες 60 χιλιάδες κόσμο. Στο συλλαλητήριο μίλησαν οί Πλουτής, (Σαν κομματικός εκπρόσωπος), Παπαλέτρου, Ισκάβος, και Σωτηράκης. Είναι λυπηρό να παραδεχτούμε, ότι οί κύριες όμιλίες, - και ιδιαίτερα εκείνη που ένδιέφερε (Πλουτή), ήταν μιά μάλλον προεκλογική όμιλία. Αυτή ήταν μιά άποτυχία του συλλαλητηρίου.

Στις 28 του Οκτώβρη θεσπίστηκαν σε Νόμο τά νομοσχέδια τά σχετικά με τά δημαρχεία και τους έράνους. Διαρωτάται κανείς γιατί δημοσιεύονται σε νομοσχέδια όταν περιφρονείται τόσον άπροκάλυπτα ή Λαϊκή άποψη. Τήν ίδια μέρα δημοσιεύτηκαν δυό νέα Νομοσχέδια. Για τον περί πεδίας Νόμο, και για τον περί Συντεχνιών. Σας στείλαμε ήδη αντίγραφα, αλλά μπορούμε να πούμε πως τό περί Συντεχνιών είναι προοδευτικό.

Η άπεργία οίκοδόμων συνεχίζεται. Ο Σύνδεσμος ύπόγραψε "σύμβολαιο" με τις Νέες συντεχνίες. Η αξία του συμβολαίου αυτού μπορεί να κριθεί σύμφωνα με τό άρθρο τό όποιο διαλαμβάνει ότι οί εργολάβοι δέν είναι υποχρεωμένοι να προσλαμβάνουν μόνο, ή όπωσδήποτε, Νεοσυντεχνιακούς. Για τήν πορεία τής άπεργίας ζητείται ξανά τό ζήτημα τακτικής σχετικά με τήν συνέχιση της, ιδιαίτερα ένα σημείο ειδικό που άπασχολεί ξανά τό Π.Γ. Η άπόφαση τής άποβολής του φ. Ψαθά από τό Κ. πέρασε όμόφωνα από Γενική συνέλευση των μελών στο Βαρώσι, Στην Λευκωσία πέρασε με τήν διαφωνία του έξ έπαγγέλματος "διαφωνία" φ. Ψωτιάδη. Πάμε για τήν 3η. ολομέλεια στο 1ο. Δεκαπενθήμερο του Νιόβρη.

Ο σ. Σάββας εργάζεται δραστήρια για να τελειώσει τήν έκτίμηση της άπεργίας τής Κ.Μ.Ε. Σήμερα τελιώνει. Εάλαμε προστά τις Παγκύπριες Συντεχνίες. Καλέσαμε και ήδη κάμαμε συνεδρία των μηχανοτεχνιτών, και περάσαμε άπόφαση για τήν εκμίσθωση του Ζαχαρία που διώχτηκε από τά Δημόσια Έργα. Προσπαθούμε κάτι να κάμουμε και για τό Μορφωτικό. Επίσης άρχίσαμε και έλπίζουμε να συσταρίσουμε τά οικονομικά μας. Γενικά μπορούμε να πούμε πως ή δουλειά τής Π.Ε.Ο. πάει καλά. Τώρα αντιμετψίζουμε ζήτημα εκμίσθου γραμματέα του Τμήματος Άμμοχώστου.

φ = 20/21/14

Παράλειψα να σας γράψω πώς τό Π.Γ. θά συζητήσει αύριο τήν απόφαση τής Κ.Ε. για παραίτηση τών Δημάρχων. Είναι βέβαιο πώς θ' έχουμε συζητήσεις. Επίσης, ή Ιερά Σύνοδος απέκλεισε από τούς καταλόγους όλους τούς άριστερούς (Συντεχνιακά στελέχη ΕΑΣ, Ακελιστές κλπ) και τό Π.Γ. έχει πάρει απόφαση να καταγγείλη δημοσία τίς εκλογές και να τίς μπούκοτάρει μέ ενεργητική άποχή. Μέ τό "αφουδι" περνούμε πολύ γκαλό "έδω πού τό λέμε". Χεραιτισμούς απ' όλους τής Π.Ε.Ο, τόν Ψυλακτή τό ~~Γράμμα~~ κι' όλους τούς άλλους.

Γνωρίζετε

Φιλικά,

ΦΑΝΤΗΣ

Υ.Γ. Οί φίλοι μας οί Τροτοκιστές διαδίδουν πώς οί δύο σας διαφωνείτε μέ τήν γραμμή τής Κ.Ε. και πώς σας έδιώξαμε για να μή διασπάσετε τό Κόμμα. Εσείς φέρεσθε σαν άριστεροί έπαναστάτες. Άλλοι λένε πώς "έκαταχρασθήκατε" και φύγατε για γλυτώσετε από τήν Κ.Ε. και έμεϊς διασκεδάζουμε μέ τίς διαδόσεις αυτές.

Αυτή λοιπόν άξοφιν είναι ή έπιστολή του Φάντη. Νομίζω ότι σοῦ γράφει ότι πρέπει να σου γράψει, και έτσι κλείνω τό Γράμμα ~~μην~~ αυτό. Σοῦ έσωκλείω μία φωτογραφία του συλλαλητηρίου περμένη από τόν Σημερινό Άνεξάρτητο.

Σημείωσε ότι τό γράμμα αυτό τό κτύπησα εις διπλοῦν, και σοῦ στέλλω από ενα άτέγραφο τόσο στην Μόσχα όσο και στό Παρίσι έτσι πού ν' έμαι σίγουρος ότι θα τό πάρης.

Γιά χαρά

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου - Άνθρακός - Άνεξάρτητος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ.

1. Καταγωγή. Κατάγεται από εργατική οικογένεια. Μπήκε στη βιοπάλη από τα ■ 16 του χρόνια (υπάλληλος), όταν για οικονομικούς λόγους δέχθηκε να συνεχίσει στο Γυμνάσιο. Στα 18 του χρόνια βρέθηκε στην οργάνωση των Εμπορικών Υπαλλήλων άμέσως με την ίδρυσή της.

2. Η δράση του - ή ανάπτυξή του. Ο φ Α. Ζιαρτίδης υπήρξε πάντοτε υπόδειγμα δραστηρίου μέλους και στελέχους. Ανάπτυξε σταθερά τις οικόνομητες και την πείρα του παίρνοντας μέρος στην καθοδήγηση των πιο πολλών αγώνων της εργατικής τάξης στην τελευταία δεκαετία. Ήταν εύθυσ εξ αρχής στοιχείο μαχητικό και τολμηρό. Σάν τέτοιος έπαιξε τό σπουδαιότερο ρόλο στην άνοιχτή πάλη για ξεκαθάρισμα των Τροτσκυστών και άλλων βλαβερών στοιχείων από τις Συντεχνίες. Η άνοδός του στό συντεχνιακό κίνημα έγινε σταθερά μέχρι που νάναι σήμερα τό αντιπροσωπευτικότερο συντεχνιακό στέλεχος. Η άνοδός του στό Κόμμα έγινε άποτομα όπως έγινε με τ' άλλα στελέχη της νέας περιόδου (Φάντης, Μιλτιάδης, κλπ). Ύστερα από δύο χρόνια κομματικής ζωής γινόταν μέλος του Π.Γ. της Κ.Ε.

Ο φ Ζιαρτίδης είναι τό στέλεχος με τή μεγαλύτερη έπιρροή άναμεσα στην εργατική τάξη. Είναι είλικρινής, άνιδιοτελής, πειθαρχικός στις αποφάσεις. Έχει μεγάλη πίστη στην εργατική τάξη και τό λαό και με έξαιρετικό θάρρος παίζει τό ρόλο του στους λαϊκούς αγώνες.

3. Έλλείψεις - έλαττώματα.

- α) Δέ διαβάσει συστηματικά ώστε ν' άνεβάσει τό θεωρητικό του επίπεδο.
- β) Κάποιο πεΐσμα που προέρχεται από μικροαστικά ύπολείμματα κατόρθωσε νά τό περιορίσει συστηματικά.
- γ) Εκδηλώνει συχνά επικίνδυνες έξτρεμιστικές τάσεις.
- δ) Δέν έχει σύστημα στη δουλειά του. Τούτο πολλές φορές επηρεάζει την ποιότητα κυρίως της δουλειάς του. Παράδειγμα είναι πως ■κ πολλές φορές δέν κατορθώνει νά βρísκεται μελετημένος στό Π.Γ.
- ε) Έδειξε άνοχή στους φραξιονισμούς του 1943.
- στ) Σέ μερικές περιπτώσεις έδειξε έπιπολαιότητα σχετικά με ζητήματα για τά όποια έπιβαλλόταν περισσότερη έχεμύθεια.
- ζ) Εύθύνεται σ' ένα βαθμό για ώρισμένες τάσεις ύποτίμησης του κομματικού ρόλου σέ συνδικαλιστικά ζητήματα στην περίοδο της Π.Σ.Ε.

=====

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΑΝΤΗΣ.

1. Ο φ Φάντης έχει καθαρά προλεταριακή καταγωγή. Ο ίδιος μπήκε στη ζωή σάν προλετάριος (εργαζόταν κτίστης). Στο κίνημα μπήκε πολύ φυσιολογικά όπως κάθε προλετάριος που αισθανόταν την άναγκη του οργανωμένου αγώνα. Είναι άξιοσημείωτο ότι ο φ Φάντης άρχισε από πολύ νωρίς (άπό τά ■ 19 του χρόνια) νά παίζει πρωτοποριακό ρόλο στην οργάνωση και τους αγώνες της Κυπριακής εργατικής τάξης. Στο Κόμμα μπήκε στό ■ 1939.

2. Ο φ Φάντης εξέλιχτηκε σ' ένα καθαρά προλεταριακό στέλεχος του κινήματός μας, με προλεταριακό περιβάλλο, κοινωνική και οικογενειακή ζωή